

3. Studija slučaja: **POŠTOVANJE PRINCIPA „ZAGAĐIVAČ PLAĆA“**

Zakon o životnoj sredini propisuje da zagađivač plaća troškove zagađenja životne sredine, a predviđeno je da se sredstva po osnovu eko-naknada uplaćuju na poseban ekološki račun. MANS je pokušao da sazna koliko sredstava su uplatili najveći zagađivači, a Ministarstvo turizma i zaštite životne sredine je u 2006. godini konstatovalo da KAP nije plaćao eko-naknade za poslednjih deset godina, a zatim navelo da za 2007. nema informacija i da je nadležno Ministarstvo finansija. Ministarstvo finansija je objavilo da je u toku 2007. godine samo 14,5 hiljada eura uplaćeno po osnovu ispuštanja zagađujućih materija u vazduh, ali nije poznato od strane kojih kompanija.

Zakon o životnoj sredini

Član 7 stav 2 tačka 8

Zagađivač, odnosno njegov pravni sljedbenik, **odgovoran** je za zagađivanje i štetu nanijetu životnoj sredini.

Član 36.

Eko-naknade iz člana 35. alineja 2. ovog zakona su:

- naknade za investicije;
- **naknade zbog zagađivanja životne sredine** (princip "zagađivač plaća").

Član 38.

Naknade iz člana 36. alineja 2. ovog zakona plaćaju pravna i fizička lica.

Naknade zbog zagađivanja **plaćaju se za:**

- ispuštanje zagađujućih materija u vazduh;
- korišćenje fosilnih goriva;
- korišćenje supstanci koje uništavaju ozonski omotač;
- korišćenje ulja za podmazivanje;
- stvaranje i deponovanje opasnog otpada;
- korišćenje motornih vozila, vazduhoplova i plovnih objekata.

Član 40.

Sredstva eko-naknada iz člana 36. ovog zakona uplaćuju se u budžet Republike **na poseban podračun** (ekološki račun) i koriste se za namjene utvrđene ovim zakonom.

Član 41.

Sredstva iz člana 35. ovog zakona **koriste se za:**

- realizaciju Ekološkog programa;
- sufinansiranje programa zaštite i razvoja zaštićenih prirodnih dobara;
- finansiranje izrade i realizacije sanacionog programa kada je zagađivač nepoznat;
- sufinansiranje interventnih mjera u vanrednim situacijama zagađivanja životne sredine;
- sufinansiranje i drugih investicionih programa koji doprinose bitnom smanjenju zagađivanja životne sredine;
- izradu idejnih rešenja, naučno-istraživačkih projekata aplikativnog karaktera, studija, elaborata i izvođačkih projekata;
- sufinansiranje stručnog osposobljavanja kadrova u stručnim, naučnim, privrednim i upravnim organizacijama iz oblasti životne sredine od interesa za Republiku;
- sufinansiranje organizovanih aktivnosti u prevenciji i sanaciji životne sredine u okviru ekoloških nevladinih organizacija;
- sufinansiranje publikacija, časopisa, stručnih i naučnih skupova i informativno-propagandnih aktivnosti u oblasti zaštite i poboljšanja kvaliteta životne sredine.

MANS je 28. jula 2006. godine od Ministarstva zaštite životne sredine i uređenja prostora zatražio sve akte koji sadrže informacije o sredstvima koja je KAP uplatio na poseban podračun Ministarstva, a iz koga se obezbjeđuju sredstva za saniranje problema zagađenja, za poslednjih 10 godina.

Ministarstvo je 23. avgusta 2006. godine dostavilo rješenje u kojem se navodi da **KAP nije posjedovao uređaje za mjerenje pomoću kojih bi pratio svoje emisije niti je to radio preko ovlašćene institucije iz kog razloga u posmatranom periodu nije uplaćivao naknade zbog zagađenja.**

Republika Crna Gora

Ministarstvo zaštite životne sredine i uređenja prostora

Broj: 03-04-57/06-3

Podgorica, 15.08.2006.godine

Ministarstvo zaštite životne sredine i uređenja prostora, u postupku po zahtjevu Mreže za afirmaciju nevladinog sektora – MANS iz Podgorice, za pristup informacijama, na osnovu člana 196 stav 1 Zakona o opštem upravnom postupku („Sl. list RCG“, br. 60/03), a u vezi čl. 15 i 18 stav 1 Zakona o slobodnom pristupu informacijama („Sl. list RCG“, br. 68/05) donosi

R J E Š E N J E

Odbija se zahtjev Mreži za afirmaciju nevladinog sektora – MANS iz Podgorice kojim je traženo kopije svih akata koji sadrže informacije o sredstvima koja je KAP uplatio na poseban podračun Ministarstva, a iz koga se obezbjeđuju sredstva za saniranje problema zagađenja, za poslednjih 10 godina.

O b r a z l o ž e n j e

Mreža za afirmaciju nevladinog sektora – MANS iz Podgorice obratila se Ministarstvu zaštite životne sredine i uređenja prostora sa zahtjevom kojim je traženo kopije svih akata koji sadrže informacije o sredstvima koja je KAP uplatio na poseban podračun Ministarstva, a iz koga se obezbjeđuju sredstva za saniranje problema zagađenja, za poslednjih 10 godina.

Ministarstvo zaštite životne sredine i uređenja prostora razmotrilo je podnijeti zahtjev MANS-a, i utvrdilo da ne posjeduje tražena dokumenta

Naime, Zakonom o životnoj sredini («Sl. list RCG» br. 12/96) i Uredbom o visini naknada, načinu obračuna i plaćanja naknada zbog zagađivanja životne sredine («Sl. list RCG» br. 26/97, 9/00, 52/00) utvrđena je obaveza za «zagađivače» da prate svoje emisije sami ili preko ovlašćene institucije.

Kako KAP nije posjedovao uređaje za mjerenje pomoću kojih bi pratio svoje emisije, niti je to vršio preko ovlašćene institucije, to u ranijem periodu nije uplaćivao naknadu zbog zagađenja.

O podnesenom zahtjevu za pristup informaciji organ vlasti rješava u skraćenom postupku shodno odredbama člana 15 ovog Zakona.

Tako je, shodno odredbama člana 18 stav 1 i 3, odlučeno kao u dispozitivu rješenja.

Pravna pouka: Ovo rješenje je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda RCG u roku od 30 dana od dana dostavljanja rješenja.

POMOĆNIK MINISTRA

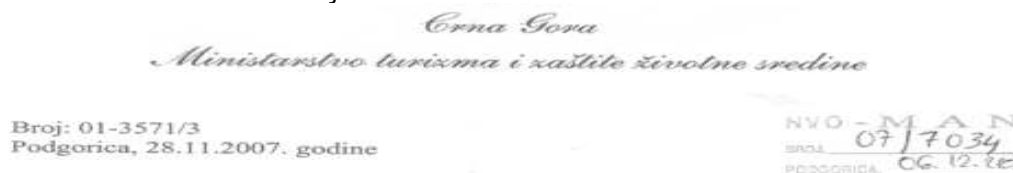
Nada Mugoša

Odgovor Ministarstva turizma i zaštite životne sredine od 15. avgusta 2006. godine

MANS je 21. novembra 2007. godine od Ministarstva turizma i zaštite životne sredine zatražio **podatke o svim sredstvima uplaćenim na poseban podračun u skladu sa principom „zagađivač plaća“**.

Dana 06. decembra 2007. godine **Ministarstvo turizma i zaštite životne sredine** dostavlja odgovor u kojem navodi da **nije nadležno** za postupanje po zahtjevu i da je isti proslijeđen nadležnom Ministarstvu finansija.

MREŽA ZA AFIRMACIJU NEVLADINOG SEKTORA

Ul. Dalmatinska 188
Podgorica

Dopisom br. 07/7034 od 21.11.2007. godine obratili ste se Ministarstvu turizma i zaštite životne sredine sa zahtjevom za dostavljanje informacija.

Ovim putem Vas obavještavamo da ovo Ministarstvo nije nadležno za postupanje po gore navedenom zahtjevu, te smo isti uputili Ministarstvu finansija na odlučivanje, kao nadležnom organu.

S poštovanjem,

Odgovor Ministarstva turizma i zaštite životne sredine od 06. decembra 2007. godine

Ministarstvo finansija je 17. decembra 2007. godine dostavilo odgovor u kojem je prikazan ukupno ostvaren prihod po osnovu ekoloških naknada u periodu od 01. januara do 04. decembra 2007. godine koji iznosi oko 1,5 miliona eura.

Naime, pored eko-taksi po principu „zagađivač plaća“, Zakon o životnoj sredini¹ propisuje i niz drugih naknada zbog zagađivanje uključujući nadnade za ispuštanje zagađujućih materija u vazduh; korišćenje fosilnih goriva; korišćenje supstanci koje uništavaju ozonski omotač; korišćenje ulja za podmazivanje; stvaranje i deponovanje opasnog otpada; korišćenje motornih vozila, vazduhoplova i plovnih objekata.

Od 1,5 milion eura oko 800 hiljada je uplaćeno po osnovu eko naknada za investicije, odnosno izgradnju objekata, a samo **14,5 hiljada po osnovu ispuštanja zagađujućih materija u vazduh** i oko 700 hiljada eura po osnovu ekoloških naknada na promet naftnih derivate.

¹ Zakon o životnoj sredini, član 38

U navedenom periodu, prema podacima Ministarstva finansija, nisu uplaćivane naknade za korišćenje fosilnih goriva, supstanci koje uništavaju ozonski omotač, ulja za podmazivanje, stvaranje i deponovanje opasnog otpada i korišćenje motornih vozila, vazduhoplova i plovnih objekata koje su propisane zakonom.

Република Црна Гора
 РИПУБЛИКА ЦРНА ГОРА
 РЕПУБЛИКА ЦРНА ГОРА
 КРАЈИНА

Број: 06-2854/1

Подгорица, 06.12.2007. године

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА ЦРНЕ ГОРЕ

МИНИСТАРСТВО ТУРИЗМА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
 - н/р министра Предрага Ненежића -

ПОДГОРИЦА

U vazi Vašeg dopisa (akt broj 01-3571/2 od 28.11.2007. godine), koji se odnosi na zahtjev Mreže za afirmaciju nevladinog sektora – MANS, obavještavamo Vas sledeće:

Prihodi po osnovu ekoloških naknada, u periodu od 1. januara do 4. decembra 2007. godine, ostvareni su u ukupnom iznosu od 1.522.100,12 €, i to po osnovu:

- ekoloških naknada za investicije	803.728,63 €
- ekoloških naknada za ispuštanje zagađujućih materijala u vazduh	14.492,97 €
- ekoloških naknada na promet naftnih derivata koju plaća zagađivač	703.878,52 €

Uplata sredstava po osnovu navedenih naknada vrši se na posebne uplatne račune propisane Naredbom o načinu uplate javnih prihoda („Službeni list RCG“, br. 82/04... i 53/07 i „Službeni list CG“, broj 6/07).

S poštovanjem,

81000 Podgorica, Ul. Stanka Dragojevića br. 2
 tel: +381 81 242 635; faks: +381 81 224 450; e-mail: mf@mo.yu

МИНИСТАР
 Предраг Лукшић

Odgovor Ministarstva finansija od 17. decembra 2007. godine